

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΠΑΛ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ Η ΦΥΣΗ

A. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Φύση και εξοχικά σπίτια στην Ελλάδα

Το κείμενο είναι (διασκευασμένο) άρθρο της Ελένης Φράγκου, που δημοσιεύτηκε στις 23.04.2009 στον ιστότοπο «Οδοδείκτες» (προσπέλαση 16.10.2021) με θέμα τη συμπεριφορά του ανθρώπου απέναντι στο περιβάλλον.

Το βασικό επιχείρημα κρατών, επιχειρήσεων και ιδιωτών για την αργή εξάπλωση φιλικών προς το περιβάλλον τεχνολογιών και προϊόντων είναι –ή τουλάχιστον ήταν μέχρι πρότινος– ότι αυτά κοστίζουν πολύ περισσότερο συγκρινόμενα με τα καθιερωμένα συμβατικά. Και αν η επίσημη πολιτική έχει αρχίσει να στρέφεται, έστω και πολύ δειλά, σε πιο φιλικές προς το περιβάλλον επενδύσεις, ο μέσος Έλληνας καταναλωτής δεν φαίνεται ιδιαίτερα διατεθειμένος να «επενδύσει» κάτι από το εισόδημά του στο περιβάλλον. [...] Το βασικό επιχείρημα είναι συνήθως ότι οι μισθοί είναι χαμηλοί και «δεν βγαίνουμε».

Υπάρχουν, ωστόσο, σοβαρές ενδείξεις ότι δεν είναι οικονομικοί οι λόγοι που δεν ξοδεύουμε έστω και λίγα χρήματα για την προστασία του περιβάλλοντος. Μια χαρακτηριστική ένδειξη είναι τα πολλά νεόδμητα εξοχικά σπίτια [...] που έχουν κατακλύσει τα τελευταία χρόνια ακόμη περισσότερο την Ελλάδα [...] προσβάλλοντας συχνά (και) αισθητικά το τοπίο. [...] Βλέπουμε λοιπόν τα εξοχικά σπίτια να είναι συχνά μεγάλες μεζονέτες πολλών τετραγωνικών με μια μεγάλη πλακόστρωτη έκταση – για την κατασκευή της οποίας διαθέτουμε βεβαίως αρκετά χρήματα - ή (και) γκαζόν γύρω – γύρω [...]. Για να ποτίσουμε δε το γκαζόν και να πλύνουμε το πλακόστρωτο σπαταλάμε το καλοκαίρι πολύ νερό, το οποίο προέρχεται ενίοτε από παράνομες γεωτρήσεις, οι οποίες επίσης κοστίζουν. [...] Πολλές κατασκευές απλώς... βροντοφωνάζουν τη διάθεση των ιδιοκτητών για επίδειξη.

[...] Αντί να κάνουμε, όμως, όλα αυτά τα έξοδα και τις σπατάλες για ένα εξοχικό, θα μπορούσαμε να επενδύσουμε σε τεχνολογίες και άλλα μέσα φιλικά προς το περιβάλλον. Το πρόβλημα δεν είναι τα χρήματα, αλλά οι προτεραιότητες. Και οι προτεραιότητές μας εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τη νοοτροπία μας. Ένα μικρό εξοχικό σπίτι, σωστά μελετημένο αρχιτεκτονικά, με έξυπνα διαρρυθμισμένους εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους, ένα σπίτι στο οποίο θα χρησιμοποιούνταν φυσικά μέσα δροσισμού, που δεν θα απαιτούσε μεγάλης κλίμακας παρεμβάσεις, ένα σπίτι απλό, καλαίσθητο και λειτουργικό, χωρίς πισίνες, τεράστιες μάντρες και πολλές πλακοστρώσεις, θα κόστιζε πολύ λιγότερο. Οι

ιδιοκτήτες του θα μπορούσαν επομένως να αξιοποιήσουν τα διαθέσιμα χρήματα για κάδους κομποστοποίησης¹, φωτοβολταϊκά συστήματα παραγωγής ενέργειας, ακόμη και μικρούς βιολογικούς καθαρισμούς που θα παρήγαγαν νερό κατάλληλο για πότισμα και πλύσιμο αυλών κ.ά. [...]. Ένα πιο «οικολογικό» εξοχικό σπίτι θα ήταν ίσως κατασκευασμένο από ανθρώπους πιο απλούς, πιο ευαισθητοποιημένους και πιο συμφιλωμένους με τον εαυτό τους - κατά συνέπεια και με το περιβάλλον τους. [...]

A3. Στο κείμενο τονίζεται η αδιαφορία των ανθρώπων να προστατέψουν το φυσικό περιβάλλον. Οι διαπιστώσεις αυτές διατυπώθηκαν στο παρελθόν, το 2009. Σε ομιλία σου (200-250 λέξεις) που θα απευθύνεις στους συμμαθητές σου να αναφέρεις αν, κατά τη γνώμη σου, σήμερα έχει αλλάξει η συμπεριφορά των ανθρώπων και φροντίζουν το φυσικό περιβάλλον ή συνεχίζουν να αδιαφορούν. Να αναφέρεις παραδείγματα και να εξηγήσεις την συμπεριφορά που διαπιστώνεις.

Μονάδες 25

B. Λογοτεχνικό κείμενο

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΑΡΑΝΤΑΡΗΣ (1908-1941)

Άλλοτε η θάλασσα

Το ποίημα του Γιώργου Σαραντάρη ανήκει στη συλλογή «Στους φίλους μιας άλλης χαράς» (1939) και ανθολογείται στην Ποιητική Ανθολογία (βιβλίο όγδοο) του Λίνου Πολίτη (εκδ. Δωδώνη, 1977).

Άλλοτε η θάλασσα μάς είχε σηκώσει στα φτερά της
Μαζί της κατεβαίναμε στον ύπνο
Μαζί της ψαρεύαμε τα πουλιά στον αγέρα
Τις ημέρες κολυμπούσαμε μέσα στις φωνές και τα χρώματα
Τα βράδια ξαπλώναμε κάτω απ' τα δέντρα και τα σύννεφα
Τις νύχτες ξυπνούσαμε για να τραγουδήσουμε
Ήταν τότε ο καιρός τρικυμιά χαλασμός κόσμου
Και μονάχα ύστερα ησυχία
Αλλά εμείς πηγαίναμε χωρίς να μας εμποδίζη² κανείς
Να σκορπάμε και να παίρνουμε χαρά

¹ Η κομποστοποίηση είναι μια φυσική διαδικασία η οποία μετατρέπει τα οργανικά υλικά σε μια πλούσια σκούρα ουσία. Αυτή η ουσία λέγεται κομπόστ ή χούμος ή εδαφοβελτιωτικό. Η κομποστοποίηση είναι ένας πολύ άμεσος και σημαντικός τρόπος ανακύκλωσης.

² Εμποδίζη (διατηρήθηκε η ορθογραφία του κειμένου): εμποδίζει.

Από τους βράχους ως τα βουνά μάς οδηγούσε ο Γαλαξίας
Κι όταν έλειπε η θάλασσα ήταν μαζί μας ο Θεός.

B3. Να επιλέξεις ένα από τα δύο θέματα που σου δίνονται. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Ποιες δραστηριότητες, στις οποίες συμμετέχει το ποιητικό υποκείμενο, συνδέονται με τη θάλασσα; Ποια συναισθήματα σου δημιουργούν οι δραστηριότητες αυτές;

ή

2. Μπορείς να περιγράψεις στο προσωπικό σου ιστολόγιο τις δραστηριότητες που σου αρέσει να κάνεις στη φύση και την ψυχική σου διάθεση χάρη σε αυτές;

Μονάδες 25